

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВЕДЕННЯ ОПОСУМІВ

Пустовіт С.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Постановка проблеми. Біорізноманіття тваринного світу України може розширюватись за рахунок екзотичних тварин, утримання яких стає все більше актуальним, зокрема представників родини Опосумів (*Didelphidae*).

Аналіз останніх досліджень. Над проблемами інтродукції та утримання опосумів працювало ряд науковців, зокрема: Гамільтон В., Макманус Дж., Лей Д., Петрідес Г. Проте, питання розведення опосумів в Україні є недостатньо дослідженими.

Метою статі є аналіз особливостей розведення опосумів в Україні.

Виклад основного матеріалу. Найбільш зручним у розведенні є Опосум віргінський або північноамериканський (*Didelphis virginiana*). Це одиночна нічна тварина, розміром з домашню кішку, яка проживає по всій території Північної Америки від узбережжя до узбережжя (була інтродукована до Каліфорнії в 1910 році), і від Центральної Америки і Мексики до півдня Канади. Наукова назва роду *Didelphis* має грецьке коріння: *di* (два) і *delphus* (матка, утроба), це пов'язано з тим, що у самок опосумів дві матки.

Віргінські опосуми частіше мешкають біля вологих залісених ділянок, особливо заростей по берегах водойм і боліт. Легко адаптуються до присутності людей. На відпочинок зазвичай влаштовуються в дуплах дерев, в купах хмизу, сміття, в населених районах - в покинутих будівлях та підземних комунікаціях. Самі нір не риють, користуються чужими порожніми лігвами. Як правило, їх займають самки для виводкових гнізд, однак відсутність доступних нір поширення опосумів не обмежує. Період розмноження у віргінського опосума тривалий і триває з січня чи лютого по червень-липень. Вагітність триває 12-13 днів. Виводок спочатку складається з 5-23 дитинчат, проте, оскільки у самки, переважно, 13 сосків, частина новонароджених не виживає. Таким чином, середній розмір виводка у віргінського опосума — 7-9 дитинчат. Дитинчата народжуються сильно недоношеними, вагою всього 0,16 г і довжиною 14 мм. За виглядом вони більше нагадують ембріони, ніж сформованих тварин. Відразу після народження вони за допомогою розвинутих кігтиків на передніх лапах переповзають в сумку матері, де прикріплюються до соска. Дитинчата залишаються прикріпленими до сосків до 50-65 днів життя. Через 2 місяці після пологів у дитинчат з'являється шерсть і відкриваються очі, а ще днів через 5-10 вони починають пересуватися самостійно і харчуватися твердою їжею. У цей час дитинчата при переміщеннях забираються на спину матері, часто дотримуючись хвостами за її хвіст, піднятий над спиною кілцем вперед.



Рисунок 1. Самка опосума з дитинчатами.

Віргінські опосуми - територіальні тварини, хоча, імовірно, ведуть частково бродячий спосіб життя, залишаючись на одній території не більше 6 місяців

Опосум звичайний є нічним. На відміну від інших тварин, які в разі небезпеки намагаються якомога швидше сховатися, опосуми навпаки, завмирають і прикидаються мертвими.



При цьому у нього скляніють очі, з рота тече піна, а анальні залози випускають неприємний запах. Ця уявна смерть часто врятує опосумові життя — переслідувач, обнюхавши нерухоме тіло, зазвичай йде. Якийсь час опісля, опосум «оживає» і тікає. Щоб налякати, опосум розкриває пащу, показуючи всі свої 50 зубів.

У домашніх умовах північно-американський опосум може прожити до 10 років. У природних умовах дуже мало хто з них доживає до другого року. Опосуми досить спокійні тварини. У кожного опосума є свій характер і свій темперамент. Оптимальний вік, щоб взяти опосумів в будинок - 1 - 2 місяці. У процесі виховання, до опосума категорично не можна застосовувати жорсткі заходи покарання. Це призведе до озлоблення і тварина почне кусатися. Так само агресивність проявляється при утриманні опосума в клітці.

Опосуми чудово лазять і залізи вгору по дереву їм не складає ніяких труднощів. Хвіст їм допомагає чіплятися за гілки, балансувати, а так само нести потрібні їм предмети. Однак, звисати вниз за допомогою хвоста

вони не можуть.

Привчати опосумів до лотка не складніше, ніж кішку. Необхідно поставити лоток поряд з їх місцем ночівлі, а також у тих кімнатах, де ви випускаєте тварину. Але слід відмітити, що серед опосумів, так само як і тхорів, зустрічаються тварини з точним і не точним влученням у лоток.

Опосуми не вимагають частого купання, отже можна не турбуватися про значні затрати води. Здоровий опосум не має запаху. Опосуми досить охайні тварини і самі стежать за чистотою свого хутра. Якщо ж від опосума з'явився запах, то шампунь чи інші миючі засоби не допоможуть, адже це свідчить може бути тільки наслідком якого-небудь захворювання.

Тривалість життя у опосумів безпосередньо залежить від їх харчування. Опосуми не зможуть довго прожити, якщо їх годувати комерційними кормами (незалежно від їх якості). Раціон опосума повинен складатися з натуральних свіжих або заморожених продуктів, але ні в якому разі не з готових кормів.

При утриманні опосумів у будинку може виникнути ряд незручностей. Опосуми не люблять коли їх піднімають і при спробі посадити їх у клітку виникають певні проблеми. Клітка повинна чиститися дуже часто. Опосуму необхідний постійний доступ до води, інакше вони можуть загинути. Ці тварини активні вночі. Серед опосумів в неволі поширений канібалізм. Як правило, це є наслідком поганого утримання, перенаселення, стресу, неправильного харчування або спільного утримання опосумів різних розмірів.

На відміну від інших хижаків, у опосумів спостерігається більш стійкий імунітет до сказу. Зауважимо, що опосуми можуть бути рознощиками таких захворювань як лептоспіроз, туберкульоз, туляремія та ін. Опосуми є також "господарями" для собачих і котячих бліх.

Висновки. Незважаючи на певні труднощі при розведенні опосумів в Україні, утримання та популяризація цих корисних, волелюбних та лагідних тварин є перспективним і вимагає подальшого дослідження.

Література

1. The National Opossum Society — Режим доступу : <[http:// www.opossum.org](http://www.opossum.org)>
2. McManus, John J. Didelphis Virginiana. Mammalian Species No. 40: 1-6. Published by The American Society of Mammalogists, 2 May 1974.

ВИДОВИЙ СКЛАД МОЛОДІ РИБ ТА ДРІБНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ІХТІОФАУНИ СХІДНОГО СИВАШУ

Сеглюк К.В.

Таврійський державний агротехнологічний університет

Вивчення видового різноманіття та екологічних особливостей молоді риб є необхідною частиною іхтіологічних досліджень і займає важливе місце в житті людини, оскільки саме представники цієї вікової групи риб у майбутньому можуть забезпечити запаси цінних промислових видів риб. Зокрема, в останні роки в наукових виданнях важко зустріти дані щодо екологічних особливостей молоді риб у межах Східного Сивашу.

Мета досліджень — визначити особливості розподілу молоді риб та дрібних представників іхтіофауни в акваторіях Східного Сивашу.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання: